

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ฉบับที่ ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๕๓๓)

เรื่อง น้ำแร่

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพหรือมาตรฐาน วิธีการผลิตและฉลากน้ำแร่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ (๑) (๒) (๕) (๖) (๗) และ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๒๒) เรื่อง กำหนดน้ำแร่เป็นอาหารควบคุมเฉพาะและกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐาน วิธีการผลิต และฉลาก ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๒ ให้น้ำแร่ในภาชนะที่ปิดสนิทเป็นอาหารควบคุมเฉพาะ

ข้อ ๓ น้ำแร่ หมายความว่า น้ำแร่ตามธรรมชาติที่ได้จากแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ และมีแร่ธาตุผสมอยู่เป็นคุณสมบัติสำหรับแหล่งน้ำนั้น ๆ

ข้อ ๔ น้ำแร่ตามข้อ ๒ ต้องมีคุณภาพหรือมาตรฐานดังต่อไปนี้

(๑) ใส ไม่มีตะกอน

(๒) แร่ธาตุที่อยู่ในน้ำแร่ต้องมีปริมาณที่ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายดังต่อไปนี้

(ก) ทองแดง ไม่เกิน ๑ มิลลิกรัมต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร

(ข) แมงกานีส ไม่เกิน ๒ มิลลิกรัมต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร

- (ค) สังกะสี ไม่เกิน ๕ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ง) บอเรต โดยคำนวณเป็นกรดบอริก ไม่เกิน ๓๐ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (จ) สารอินทรีย์ (Organic matter) โดยคำนวณเป็นออกซิเจนไม่เกิน ๓ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ฉ) สารหนู ไม่เกิน ๐.๐๕ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ช) แบริยม ไม่เกิน ๑.๐ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ซ) แคดเมียม ไม่เกิน ๐.๐๑ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ฅ) โครเมียม (เฮกซะวาเลนต์) ไม่เกิน ๐.๐๕ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ฉ) ตะกั่ว ไม่เกิน ๐.๐๕ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ฎ) ปรอต ไม่เกิน ๐.๐๐๑ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ฏ) ซัลเฟียม ไม่เกิน ๐.๐๑ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ฐ) ไนเตรท โดยคำนวณเป็นไนเตรทอออน ไม่เกิน ๔๕ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ฑ) ไนไตรท์ โดยคำนวณเป็นไนไตรท์อออน ไม่เกิน ๐.๐๐๕ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ฒ) ซัลไฟต์ โดยคำนวณเป็นไฮโดรเจนซัลไฟต์ ไม่เกิน ๐.๐๕ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร
- (ณ) ไซยาไนต์ โดยคำนวณเป็นไฮยาไนต์อออน ไม่เกิน ๐.๐๑ มิลลิกรัมต่อน้ำแรม ๑ ลิตร

- (ด) เรเคียม -๒๒๖ ไม่นเกิน ๓๐ พิโคควิวี่ ต่อน้ำแร่
๑ ลิตร
- (ค) ไม่พบสารประกอบฟีนอล
- (ง) ไม่พบสารกำจัดศัตรูพืชและสัตว์
- (ท) ไม่พบโพลีคลอริเนตเตด ไบฟีนีล (Polychlorinated biphenyl)
- (ช) ไม่พบสารลดการตึงผิว (Surface active agent)
- (ณ) ไม่พบน้ำมันแร่ (Mineral Oil)
- (บ) ไม่พบโพลีนิวเคลียร์ อะโรแมติก ไฮโดรคาร์บอน (Polynuclear Aromatic Hydrocarbons)
- (ป) เบตา-แอกควิวี่ ยกเว้นโปแตสเซียม-๔๐ และ ไฮโดรเจน-๓ ไม่นเกิน ๑ พิโคควิวี่ต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร
- (๓) คุณสมบัติทางจุลินทรีย์
- (ก) ตรวจพบจุลินทรีย์ที่เจริญเติบโตได้ที่ ๓๐-๓๗ องศาเซลเซียส ๔๘ ชั่วโมง ไม่นเกิน ๕๐๐ โคโลนีต่อน้ำแร่ ๑ มิลลิลิตร
- (ข) ตรวจพบแบคทีเรียชนิดโคลิฟอร์มน้อยกว่า ๒.๒ ต่อน้ำแร่ ๑๐๐ มิลลิลิตร โดยวิธีเอ็มพีเอ็น (Most Probable Number)
- (ค) ตรวจไม่พบแบคทีเรียชนิดอี. โคไล (Escherichia coli)
- ข้อ ๕ การผลิตน้ำแร่ตามข้อ ๒ ต้องไม่ผ่านกรรมวิธีที่จะทำให้คุณสมบัติทางเคมีของน้ำแร่นั้นต่างไปจากน้ำแร่ธรรมชาติ เว้นแต่

(๑) ผสมฟลูออไรด์ได้ แต่ปริมาณทั้งหมดคิดรวมอยู่ต้องไม่เกิน ๐ มิลลิกรัมต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร

(๒) เติมห้าซคาร์บอนไดออกไซด์หรือก๊าซโอโซน การเติมห้าซนั้นให้เติมได้เพียงชนิดเดียวเท่านั้น

ข้อ ๖ ภาชนะบรรจุที่ใช้บรรจุน้ำแร่ให้ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๕๒ (พ.ศ. ๒๕๒๘) เรื่อง กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุ การใช้ภาชนะบรรจุ และการห้ามใช้วัตถุใดเป็นภาชนะบรรจุอาหาร ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๑๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๑) เรื่อง กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุพลาสติก การใช้ภาชนะบรรจุพลาสติก และการห้ามใช้วัตถุใดเป็นภาชนะบรรจุอาหาร ลงวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๑ และจะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) เป็นภาชนะบรรจุที่ต้องมีฝาหรือจุกปิด เมื่อใช้บรรจุจะต้องปิดผนึก หรือผนึกโดยรอบระหว่างฝาหรือจุกกับขวดหรือภาชนะบรรจุ

(๒) เป็นภาชนะที่ปิดผนึก ซึ่งไม่ใช่ภาชนะบรรจุตาม (๑)

สิ่งที่ปิดผนึกหรือส่วนที่ปิดผนึกของภาชนะบรรจุตาม (๑) และ (๒) ต้องมีลักษณะที่เมื่อเปิดใช้แล้วทำให้สิ่งที่ปิดผนึกหรือส่วนที่ปิดผนึกหรือภาชนะบรรจุนั้นเสียไป

ข้อ ๗ การแสดงฉลากของน้ำแร่ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๖๘ (พ.ศ. ๒๕๒๕) เรื่อง ฉลาก ลงวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งแก้ไข

เพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๒๘) เรื่องฉลาก
(ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๘ ยกเว้นข้อ ๓

(๒) ต้องมีข้อความภาษาไทยมีลักษณะถาวรปรากฏให้เห็น
ชัดเจนที่ภาชนะบรรจุซึ่งมิใช่ฝาของภาชนะบรรจุแต่จะมีภาษาต่างประเทศด้วย
ก็ได้ และอย่างน้อยต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

- (ก) ชื่อของน้ำแร่ที่แสดงแหล่งที่มาของน้ำแร่ตามธรรมชาติ
- (ข) ชนิดของแร่ธาตุที่สำคัญ
- (ค) ถ้าผ่านกรรมวิธีตามข้อ ๕ (๑) หรือ (๒) ต้องระบุ

ไว้ในฉลากด้วย

- (ง) ชื่อและที่ตั้งของสถานที่ผลิต
- (จ) เลขทะเบียนตำรับอาหารหรือเครื่องหมายการได้รับ

อนุญาตให้ใช้ฉลาก แล้วแต่กรณี

- (ฉ) ปริมาตรสุทธิเป็นระบบเมตริก
- (ช) กำเดอนซึ่งมีขนาดความสูงไม่น้อยกว่า ๒ มิลลิเมตร

เห็นได้ชัดเจนในกรอบสี่เหลี่ยม สี่แดงพื้นขาว ดังต่อไปนี้

- ๑) “เด็กและหญิงมีครรภ์ไม่ควรรับประทาน”
- ๒) “อาจมีฤทธิ์เป็นยาระบาย” สำหรับน้ำแร่ที่มีปริมาณซัลเฟต(ยกเว้นแคลเซียมซัลเฟต) มากกว่า ๖๐๐ มิลลิกรัมต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร
- ๓) “มีสภาพเป็นด่าง” สำหรับน้ำแร่ที่มีปริมาณไบคาร์บอเนตมากกว่า ๖๐๐ มิลลิกรัมต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร
- ๔) “มีสภาพเป็นกรด” สำหรับน้ำแร่ที่มีปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์อิสระมากกว่า ๒๕๐ มิลลิกรัมต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร

- ๕) "มีสภาพเป็นเกลือ" สำหรับน้ำแร่ที่มีปริมาณโซเดียมคลอไรด์มากกว่า ๑๐๐๐ มิลลิกรัมต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร
- ๖) "มีธาตุเหล็กสูง" สำหรับน้ำแร่ที่มีปริมาณเหล็กมากกว่า ๕ มิลลิกรัมต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร
- ๗) "มีธาตุไอโอดีนสูง" สำหรับน้ำแร่ที่มีปริมาณไอโอดีนมากกว่า ๑ มิลลิกรัมต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร
- ๘) "อาจมีผลให้ปัสสาวะมากกว่าปกติ" สำหรับน้ำแร่ที่มีปริมาณของแข็งละลาย (Total dissolved solid) มากกว่า ๑๐๐๐ มิลลิกรัมต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร หรือปริมาณไบคาร์บอเนตมากกว่า ๖๐๐ มิลลิกรัมต่อน้ำแร่ ๑ ลิตร"

ข้อ ๘ ให้ผู้ที่ได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๒๒) เรื่อง กำหนดน้ำแร่เป็นอาหารควบคุมเฉพาะและกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานวิธีการผลิตและฉลาก ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับมายื่นคำขอแก้ไขรายการทะเบียนตำรับอาหาร ให้มีรายละเอียดถูกต้องตามประกาศฉบับนี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารเดิมคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะได้รับอนุญาตหรือจนกว่าผู้อนุญาตจะแจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาต

ข้อ ๙ ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ฉลากตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๒๒) เรื่อง กำหนดน้ำแร่เป็นอาหารควบคุมเฉพาะและกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐาน

วิธีการผลิตและฉลาก ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่ก่อนวันที่
ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับมายังคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงฉลากให้ถูกต้องตาม
ประกาศฉบับนี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และ
เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้คงใช้ฉลากเดิมไปพลางก่อนจนกว่าได้รับอนุญาต
หรือจนกว่าผู้อนุญาตจะแจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาตให้ใช้ฉลากนั้นต่อไป

ประกาศ ฯ ฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓

มารุต บุนนาค

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข